

การศึกษาการกระจายของ คีกีที และ พีชีบี ในบริเวณ

แม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง

นางสาวรัตน์ พยอมແຍນ

000602

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

แผนกวิชาชีววิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2519

工 10A84398

A STUDY ON THE DISTRIBUTION OF DDT AND PCB's IN THE ENVIRONMENT
OF THE LOWER CHAO PHAYA RIVER

Mrs. Chaleerat Payomyam

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Sciences

Department of Biology

Graduate School

Chulalongkorn University

1976

บันทึกวิทยาลัย รุ่น alongside หมายเหตุ อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

Sardar.

.....
.....

๒๖

 ประชานการนก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.พุทพิพงษ์ วรรูป)

..... ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្រសួងការ
(ការអប់រំ ន.រ.គ.ខណ្ឌដ្ឋានគ្រឹះ ពេទ្យ)

ພວກເຮົາ ລາຍນໍາ ..... ກຽມກາຣ

North palm ..... กรรมการ
(กร. เนียมศักดิ์ มนะวงศ์)

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

ศึกษาจารย์ ม.ร.ว.ชนาภิวัต ทวีกุล
กร.เปี่ยมศักดิ์ เมนະเศวต

วิชลีทช์ของบัณฑิตวิทยาลัย พุฒกรรณมหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์เรื่อง

การศึกษาการกระจายของ คีที และ พีชีบี ในบริเวณแนวเข้า-ออกของแมลง

ໄຕຍ

นางชลีรัตน์ พยุคນะเนิน

ແມ່ນກວິ້ຈາ

៤២

หัวขอวิทยานิพนธ์

การศึกษาการกระจายของ คีกีท และ พีชีบี ในบริเวณ
แม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง

ชื่อ

นางชลีรัตน์ พยอมแย้ม

ปีการศึกษา

2519

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อจะหาปริมาณสาร DDT และ PCB's ในสิ่งมีชีวิตและลิงไม่มีชีวิต ที่อยู่ในระบบนิเวศน์วิทยาของแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง โดยอาศัยวิธีแก๊สโคลอกราฟฟี่

ก่อนตัวอย่างในการศึกษา ได้จากการสูมตัวอย่างจากสถานีที่กำหนดเอาไว้ 12 สถานี โดยกำหนดสถานีในบริเวณ marine environment บริเวณปากแม่น้ำ บริเวณอุตสาหกรรมและบริเวณเกษตรกรรม ตัวอย่างของสิ่งมีชีวิต ได้แก่ ปลา หุ้ง และนก ตัวอย่างของสิ่งไม่มีชีวิตได้แก่ กิน และน้ำ การเก็บตัวอย่างทำ 2 ครั้ง คือในเดือนมกราคม พ.ศ. 2519 และ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2519

ผลปรากฏว่า พิษสาร DDE TDE DDT และ PCB's ในทุกตัวอย่างของสิ่งมีชีวิต การสะสมของสาร DDE และ PCB's แสดงการมี biological magnification ในตัวอย่างกิน ตรวจพบสาร DDE TDE DDT และ PCB's ทุกตัวอย่าง ตรวจพบสาร DDT และ PCB's เล็กน้อยจากน้ำบางตัวอย่าง ปริมาณสาร DDE TDE DDT และ PCB's ที่ตรวจพบในตัวอย่างของสิ่งมีชีวิต และตัวอย่างกินทั้งสองครั้งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปริมาณสาร DDT ที่ตรวจพบในตัวอย่างน้ำครั้งที่ 1 มากกว่าครั้งที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปริมาณสาร PCB's ในตัวอย่างน้ำทั้งสองครั้งไม่แตกต่างกัน

Thesis Title   A Study on the Distribution of DDT
                          and PCB's in the Environment of the
                          Lower Chao-Phaya River.

Name   Mrs. Chaleerat Payomyam, Department Biology.

Academic Year   1976

ABSTRACT

This study attempted to investigate the amount of DDT and its metabolites and PCB's residuals in living and non-living things in the lower Chao-Phaya river.

The samples of this study were collected from 12 stations that were located in marine, estuarine, industrial and agricultural environment. The living organisms specimens were fish, shrimps and birds. The non-living samples were mud and water. Samples were twice collected; in January and May of 1976. The gas chromatographic technique was used for the residual determination.

The result of study revealed that DDE TDE DDT and PCB's were found in every biological samples. Accumulation of DDE and PCB's indicates biological magnification. The DDE TDE DDT and PCB's were found in every mud samples. Only the small amount of DDT and PCB's were found in some samples of water. The quantities of DDE TDE DDT and

PCB's that were found in the biological samples and in the mud samples for the two collections were not statistically different.

The amount of DDT residual found in the first collection of water samples was statistically greater than that of DDT residual found in the second collection of the same sample. The difference of amount of the PCB's residuals from two collections of water samples was not significant.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิจกรรมประการ	๗
รายการตารางประกอบ	๘
รายการภาพประกอบ	๙
บทที่	
1 บทนำและการศึกษาจากเอกสาร	1
2 อุปกรณ์และวิธีคำนึงงาน	14
3 ผลการทดลอง	39
4 สรุปและวิจารณ์ผลการทดลอง	64
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	82
ประวัติการศึกษา	97

กิติกรรมประจำ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไก้กับคี เนื่องจากไก้รับความช่วยเหลือ
แนะนำเป็นอย่างดียิ่งจาก ศาสตราจารย์ ม.ร.ว. ธนาณัต ท่วกุล, ดร. เปี่ยมศักดิ์
เมนะเศวต และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนูวดี หังสพฤกษ์ ผู้เขียนขอขอบขอบ
พระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี่

ขอขอบคุณ สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้
อุดหนุนเงินทุนในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณพร้อมพงศ์ พงศ์ลักษิก, คุณอภิชาติ เกมวิชชาก,
คุณอปสร คงสาคร, คุณเบคิมศักดิ์ จาเรยะพันธุ์, คุณประสาท ชีวกรณากิริณ์ และ
เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยวัสดุมีพิษ กรมวิชาการเกษตร ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือและมีส่วน
ช่วยในการวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมาก

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หนา

1	ชนิดและจำนวนของตัวอย่าง (ในการวิเคราะห์หาปริมาณสาร DDT และ metabolites)	39
2	เบอร์เซ็นต์ recovery	39
3	ปริมาณสาร DDE TDE และ DDT ที่ตรวจพบในตัวอย่างของลิงมีชีวิตเป็น ppm ระบบที่ 1	40
4	ปริมาณสาร DDE TDE และ DDT ที่ตรวจพบในตัวอย่างของลิงมีชีวิตเป็น ppm ระบบที่ 2	41
5	ปริมาณสาร DDE TDE และ DDT ที่ตรวจพบในตัวอย่างน้ำระบบที่ 1 เป็น ppm	42
6	ปริมาณสาร DDE TDE และ DDT ที่ตรวจพบในตัวอย่างน้ำระบบที่ 2 เป็น ppm	43
7	ปริมาณสาร DDE TDE และ DDT ที่ตรวจพบในตัวอย่างกินระบบที่ 1 เป็น ppm	44
8	ปริมาณสาร DDE TDE และ DDT ที่ตรวจพบในตัวอย่างกินระบบที่ 2 เป็น ppm	45
9	ชนิดและจำนวนของตัวอย่าง (ในการวิเคราะห์หาปริมาณสาร PCB's	53

ตารางที่

หนา

10	ปริมาณสาร PCB's ที่ตรวจพบในตัวอย่างของสิ่งมีชีวิตเป็น ppm ระยะที่ 1	54
11	ปริมาณสาร PCB's ที่ตรวจพบในตัวอย่างของสิ่งมีชีวิตเป็น ppm ระยะที่ 2	55
12	ปริมาณสาร PCB's ที่ตรวจพบในตัวอย่างน้ำระยะที่ 1 และระยะที่ 2 เป็น ppm	56
13	ปริมาณสาร PCB's ที่ตรวจพบในตัวอย่างคินระยะที่ 1 และระยะที่ 2 เป็น ppm	56

รายการภาพประกอบ

ภาพที่

หน้า

1	แผนที่แสดงบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างและเขตชลประทานรังสิต	18
2 - 6	ตัวอย่าง chromatogram ของ standard DDE + TDE standard DDT เปรียบเทียบกับตัวอย่างปลา นก น้ำ และดิน	31
7 - 11	ตัวอย่าง chromatogram ของ mixed standard PCB's เปรียบเทียบกับตัวอย่างปลา นก น้ำ และดิน	32 - 33
12	histogram แสดงการเปรียบเทียบปริมาณสาร ละลายน้ำ DDE TDE และ DDT ใน herbivores omnivores carnivores และ top carnivores	48
13	histogram แสดงปริมาณของ DDT ในน้ำระดับที่ 1 และระดับที่ 2	49
14	histogram แสดงปริมาณสาร DDE TDE และ DDT ในตัวอย่างดิน ระดับที่ 1 และระดับที่ 2	50
15	histogram แสดงปริมาณสาร DDE TDE และ DDT ในตัวอย่างส่วนน้ำระดับที่ 1 และระดับที่ 2	51

ภาพที่

หน้า

16	กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการสะสมของ ¤ DDT * กับน้ำหนักของลิงมีชีวิตใน trophic level ทาง ๆ ..... histogram แสดงปริมาณสาร PCB's ในลิง มีชีวิตตามระดับ trophic level ..... histogram แสดงปริมาณสาร PCB's ใน ตัวอย่างน้ำระบะที่ 1 และระบะที่ 2 ..... histogram แสดงปริมาณสาร PCB's ใน ตัวอย่างคินระบะที่ 1 และระบะที่ 2 ..... histogram แสดงปริมาณสาร PCB's ใน ตัวอย่างสัตว์น้ำระบะที่ 1 และระบะที่ 2	52 59 60 61 62 63
21	กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการสะสมของ สาร PCB's กับน้ำหนักของลิงมีชีวิตใน trophic level ทาง ๆ	